

Πάσα αίτησις: Διευθύνειν «Νέας Έρευνας»

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

Συντακτική Επιτροπή: Έλληνικόν Σχολείον

Υπεύθυνος

Διευθυντής-Συντάκτης

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΑΓΚΥΣΟΥΛΑΚΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΛΑΤΑΚΗΣ

ΕΤΟΣ Θ'.

Έν Χανίοις τῇ 3 Νοεμβρίου 1909—ΤΡΙΤΗ

ΑΡΙΘ. 604

ΝΕΑ

ΕΡΕΥΝΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Έξ άφορμής τῆς ὑπό τῶν δύο μελῶν τῆς κυβερνήσεως ἐκδόσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 166 τῆς 7ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. Νομοθετικοῦ Διατάγματος, κυροῦντος τὴν ἀν' αὐτῷ δημοσιευθεῖσαν περὶ ἰχθυαλείας σύμβασιν, μερὶς τῆς τοῦ ἔγχωριῦν τύπου ἐκίνησε τὸ ζήτημα περὶ ἐκτάσεως τῆς Νομοθετικῆς δικαιοδοσίας τῆς κυβερνήσεως καὶ ἀπέδωκεν εἰς ταύτην τάσει οἰκειοποιήσεως καθικοίνων ἐξερχομένων τῶν ὁρίων τῆς ἐντολῆς αὐτῆς. Συνεπεί τῶν εἰρημένων δημοσιευμάτων κρίνεται ἀναγκαῖον πρὸς καθορισμὸν τῆς ἀντιλήψεως ἢν ἔχει ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ ὡς πρὸς τὴν ἐκτασὶν τῶν δικαιοδοσιῶν τῆς, νὰ δηλωθῇ: Ὅτι οὐδέποτε ἐννόησεν, ὅπως ἐξέλιθ τῶν ὁρίων τῆς ἐντολῆς, ἢν ἀντλεῖ ἐκ τοῦ ὑπὸ χρονολογίαν 3) Σεπτεμβρίου 1908 ψηφίσματος τῆς Βουλῆς, καθ' ὃ τὰ μόνα καθήκοντα τῆς Κυβερνήσεως εἶναι, ὅπως θέσῃ διὰ Διαταγμάτων ἐν ἰσχύϊ τοῦς Ἑλληνικοῦς Νόμους ἐν εὐθέτῳ στιγμῇ, κυβερνήσῃ δ' ἐν τῷ μεταξύ τὴν χώραν κατὰ τοῖς κειμένους ἔγχωριους.

Ὅτι πλὴν τῆς εἰσαγωγῆς τῶν Ἑλληνικῶν Νόμων, μόνον ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ κατὰ τὰ συνταγματικά ἔθιμα, ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς, δικαιοῦται νὰ ἐκδίδῃ Νομοθετικά Διατάγματα ὑποκείμενα ἀείποτε εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς πρώτης ἐξερχομένης Νομοθετικῆς Ἐξουσίας καὶ τέλους. Ὅτι τοιαύτην ἀποδίδει ἐννοίαν εἰς πάντα τὰ μέχρι σήμερον ἐκδοθέντα Νομοθετικά Διατάγματα.

(Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς.)

ΚΑΘ' ὅλας τὰς πανταχόθεν ἐρχομένας πληροφορίας τὸ κρητικὸν ζήτημα ἀποτελεῖ τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν σπουδαιοτέραν καὶ τὴν μᾶλλον ἐπείγουσαν ἐπασχόλησιν τῆς ἐυρωπαϊκῆς διπλωματίας. Ἀλλὰ κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐνδείξεις καὶ τὴν φορὰν ταύτην αἱ Δυνάμεις δὲν φαίνονται διατεθειμέναι νὰ θεωρήσωσιν αὐτὸ ὄριμον πρὸς ὁριστικὴν λύσιν. Ἐπιλαμβάνονται αὐτοῦ ἐξ ἀνάγκης καὶ παρὰ τὴν θέλησιν των καὶ τὴν ἐνδόμυχον ἐπιθυμίαν των. Ἡ ἐν Ἑλλάδι δημιουργηθεῖσα ἐπικίνδυνος κατάστασις, ἀναγνωρίζεται ὑπ' αὐτῶν ὅτι ἔχει ἀμεσον σχέσιν πρὸς τὸ κρητικὸν ζήτημα καὶ ὅτι ἡ ἐξέλιξις αὐτῆς θὰ ἐπηρεασθῇ ἐκ τῆς ἐκβάσεως ἣν τοῦτο θὰ λάβῃ, ὑπῆρχε δὲ πιθανότης ὅτι ἡ τοιαύτη ἀντιλήψις θὰ ἐπέδρα ἐπὶ τῶν σκέψεων τῆς διπλωματίας καὶ θὰ ἐπέπαιεν αὐτὴν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς λύσεως αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς πόθους τοῦ κρητικοῦ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀπ' ἑτέρου ἡ Τουρκία ἐπιστευσεν ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιωφελή-

θῇ τῆς ἐσωτερικῆς ἀνωμαλίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐκδηλωθείσης γενικῆς δυσμενείας κατ' αὐτῆς ἐν Ἑυρώπῃ, ὅπως ἐπιπέυσῃ μίαν λύσιν τοῦ ζητήματος σύμφωνα πρὸς τὰς βλέψεις καὶ τὰ συμφέροντά της, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ προέβη εἰς διάβημα παρὰ ταῖς Προστ. τῆς Κρήτης Δυνάμεις. Ἡ κρατοῦσα ὅμως εἰς χεῖρας τῆς τὴν διαχειρίσιν τοῦ κρητικοῦ ζητήματος διπλωματίας τῶν τεσσάρων Δυνάμεων δὲν φαίνεται διατεθειμένη νὰ ἐπηρεασθῇ οὔτε ἐκ τῆς ἀνυπομονησίας τῶν παρὰ τὸν Κεράτειον κόλπον πολιτικῶν, οὔτε ἐκ τῆς ἐξεργήσεως τῶν παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν στρατιωτικῶν. Τὴν παρομιχὴν ἀπάντησιν ἣν ἔδιδεν εἰς τὰς ἐνωτικὰς προσπάθειάς τῶν Κρητῶν μέχρι τῆς τελευταίας ἐν τῷ Αἰμῷ ἀναστατώσεως, ὅτι «ὐπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀλλοίωσις τοῦ πολιτικοῦ καθεστώτος τῆς Νήσου» ἐτροποποίησε κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς μορφήν, καὶ σήμερον πανταχόθεν ἀγγέλλεται ὅτι ἡ διπλωματία δὲν κρίνει τὴν παρούσαν στιγμὴν εὐθετον ὅπως κανονισθῇ ὁριστικῶς τὴν τύχην τῆς Κρήτης, ὅπερ καὶ οὐσίαν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν στερεότυπον ἐπεφθὸν τοῦ παρελθόντος. Ἀπ' ἑτέρου ὅμως τὴν αὐτὴν ἀπάντησιν δίδει καὶ πρὸς τὴν σπεύδουσαν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ δικαιώματα αὐτῆς ἐπὶ τῆς Κρήτης Τουρκίαν διὰ τῆς διεθνούς ἀναγνωρίσεως καὶ πραγώσεως ἐνός αὐτονομικοῦ καθεστώτος ὑπὸ σουλτανικῆν κυριαρχίαν οὐσιαστικωτέραν τῆς ὑπὸ τὸ ἄρμωσ ειακὸν καθεστώσι ὀνοματώδους ἐπικυριαρχίας.

Ὅστε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὅλος ὁ θόρυβος ὅστις γίνεται σήμερον περὶ τὸ κρητικὸν ζήτημα θὰ ἐξατμισθῇ ἄνευ ἀποτελέσματος καὶ ἡ Κρήτη θὰ μείνῃ μὲ τὸ ἐρμαφρόδιτον καθεστώσι τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη μετὰ τὴν 24 Σ)βρίου 1908, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς κανένα τῶν γνωστῶν πολιτικῶν ὁρισμῶν, διότι εἶναι μία κατάστασις ἣτις οὔτε ἐν τῇ πραγματικότητι ὑπῆρξε ποτὲ οὔτε κατὰ θεωρίαν νὰ νοηθῇ ἦτο δυνατόν, ἐπλάσθη δὲ ἐκ τῆς συρροῆς περιστάσεων καὶ γεγονότων καὶ ἐνεργειῶν πρὸς ἄλλο τέρμα τεινουσῶν. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἡ Κρήτη πράγματι κατέχεται ὑπὸ τῶν 4 Δυνάμεων, αἵτινες ἀφίρουν αὐτὴν νὰ αὐτονομῆται ἐσωτερικῶς, κατὰ ψευδῆ δὲ παρὰ τῆσιν κυβερνᾶται ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀπατηλῶς τελεῖ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Σουλτάνου. Λέγομεν δὲ ὅτι ψευδῶς παρίσταται κυβερνωμένη ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, διότι ὑπὸ τὸ καθεστώσι αὐτὸ οὐτινος ἀπειλεῖται ἡ ἐπ' ἀόριστον παράτασις, οὔτε ὁ βασιλεὺς οὔτε ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἑλλήνων ἀσχοῦσι καμμίαν νόμιμον ἐπίδρασιν ἐν Κρήτῃ, διὰ τῆς καταλύσεως δὲ καὶ τοῦ ἄρμωστικῶν καθεστώτος, καθ' ὃ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὑπεδείκνυε τὸν Κυβερνήτην τῆς Νήσου, ἐξέλιπε καὶ ἡ νο-

μικὴ ἐκείνη σχέσις ἣτις ἐπέτρεπεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κράτος νὰ μετέχῃ τῆς ἐν Κρήτῃ διοικήσεως.

Δυστυχῶς κατὰ τὴν κρίσιν ταύτην στιγμὴν, καθ' ἣν πρόκειται νὰ ληρθῶσιν ἀποφάσεις, αἵτινες καὶ ἐὰν δὲν λύσωσιν ὁριστικῶς τὸ Κρητικὸν ζήτημα, ἀναμφιβόλως ὅμως θὰ ἀσκήσωσιν οὐσιώδη ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς τύχης τῆς Κρήτης, οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες αὐτῆς δὲν φαίνονται συγκινούμενοι τόσον πολὺ ἐκ τῶν θυρολουμένων σκέψεων καὶ διαθέσεων τῆς διπλωματίας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπορροφᾷ τὴν προσοχὴν των καὶ ἐξαντλεῖ τὴν δραστηριότητά των εἶναι ὄχι τόσον τὸ πῶς θὰ κατορθωθῇ ὥστε αἱ ληρθησόμενα ἀποφάσεις νὰ ἦναι ὅσον τὸ δυνατόν εὐμενεῖς πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς πόθους τοῦ κρητικοῦ λαοῦ, ὅσον τὸ ἂν πρέπῃ νὰ συνέλθῃ ἢ ὄχι ἡ Βουλὴ, ἢ ἂν πρέπῃ νὰ συγκροτηθῇ Συνέλευσις. Καὶ περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο συγκροτεῖται πεισματώδης ἀγὼν καὶ διεξάγονται συζητήσεις ἐμπαθεῖς, ἡ ἐπιμονὴ δὲ τῶν μὲν ἰσοῦται πρὸς τὸ πείσμα τῶν ἄλλων ἐν τῇ ὑποστηρίξει ἐκατέρας τῶν γνωμῶν, αἵτινες διαίρουν τοὺς πολιτικοὺς ἡμῶν κύκλους, οὔτε δὲ καθ' ὃν χρόνον ἐπρεπεν ἡ Κρήτη νὰ παρίσταται ἠνωμένη καὶ ὡς εἰς ἄνθρωπος ἐν τῷ ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἀξιώσεων τῆς ἀγῶνι, καὶ περὶ ἐνός μόνου νὰ σκέπτηται, πῶς θὰ καταστήσῃ ἀποτελεσματικὰς τὰς προσπάθειάς της, φαίνεται ὡς νὰ λησμονῆται ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην ἀποφασίζονται ἰσῶς ἡ τύχη της καὶ οἱ πολιτικοὶ αὐτῆς δεικνύουσι ὅτι ἔχουσι δὴλον τὴν ὄρεξιν νὰ τὴν ρίψωσιν εἰς τὰς περιπέτειας ἐνός ἀλληλοφρχώματος πρὸς ὑποστήριξιν ἑκάστου τῆς γνώμης του. Τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον παριστᾷ τὴν ὥραν ταύτην ἡ Κρήτη εἶναι σφόδρα λυπηρὸν, αἱ συνέπειαι δὲ τοῦ ἀρχομένου νὰ δξύνεται ἀνταγωνισμοῦ τῶν κομμάτων θὰ εἶναι ὀλέθρια ἐὰν μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τοῦ κρητικοῦ λαοῦ δὲν ἐπικρατήσῃ ἡ μετριοπάθεια καὶ ἡ δι-αλλακτικότης.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΛΕΜΑΝΣΩ

Ἐκ Ρώμης: τηλεγραφοῦσιν ὅτι τὸ Κρητικὸν ζήτημα ἀπασχολεῖ ζωηρότατα τοὺς διπλωματικοὺς κύκλους. Ἐκ Παρισίων τηλεγραφοῦσιν ἐκεῖ ὅτι ὁ «Χρόνος» δημοσιεύει σπρυδαλιώδη δήλωσιν τοῦ τέως Γάλλου πρωθυπουργοῦ κ. Κλεμανσώ, σχετικῶς μὲ τὰ ἡμικεπιτήμωσι βεβαιωθέντα ἐξ Ἀθηνῶν καὶ γραφέντα, ὅτι οὗτος εἶχε δώσει ὑπόσχεσιν εἰς τὸν Βασιλέα Γεώργιον περὶ ἐνώσεως τῆς Κρήτης. Ἐν τῇ συνεντεύξει ταύτῃ ὁ κ. Κλεμανσώ λέγει ἐπὶ λέξει:

«—Οὐδέποτε ἔδωκα ὑπόσχεσιν τινι διὰ τὸ ζήτημα τῆς Κρήτης. Καὶ θεωρῶ πρέπον νὰ δηλώσω, ὅτι αἱ προσωπικαὶ συμπάθειαι μου δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ εἶνε ἐντελῶς ἀσχετοὶ πρὸς τὴν πολιτικὴν, ἣτις κανονίζεται ἐξ ἀνωτέρων λόγων καὶ συμφερόντων.»

Ἐν σχέσει πρὸς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Κλεμανσώ ἀγγέλλεται ἐξ Ἀθηνῶν ὅτι κατὰ τὴν ἰκράσιν τοῦ τέως ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ τῆς Γαλλίας κ. Πικάρ

ὅστις διήλθεν ἐσχάτως ἐξ Ἀθηνῶν παρὰ τῷ Βασιλεῖ Γεωργίῳ ἐγένετο λόγος καὶ περὶ ζητημάτων ἐξωτερικῆς φύσεως: ἐνδιαφερόντων τὴν Ἑλλάδα: ἐθιχθη δὲ φαίνεται, ὑπὸ τοῦ ἐπιφανοῦ Γάλλου στρατιωτικοῦ καὶ ἡγετοῦ διὰ τῶν «Τάμις» ἀνακοινώσις περὶ τῶν κρατουσῶν γνωμῶν παρὰ τῆ Α. Μεγαλειότητι ἐν σχέσει μὲ τὸ Κρητικὸν ζήτημα καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ πολιτείαν τῶν Δυνάμεων, ὡς καὶ περὶ τῶν δοθεισῶν πέρυσιν εἰς τὸν Βασιλέα ὁριστικῶν ὑποσχέσεων, αἵτινες ὅμως δὲν ἐξεπληρώθησαν.

Φαίνεται ὅτι ὁ κ. Πικάρ, πρὶν ἢ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας: καὶ μετὰ τὴν ὁδημοσιευθεῖσαν διὰ τῶν «Τάμις» ἀνακοινώσιν ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συναντηθῇ μετὰ τοῦ τέως Πρωθυπουργοῦ κ. Κλεμανσώ, ὅστις θὰ ἐξήγησεν εἰς αὐτὸν καὶ ὅσα: ἠγνοεῖ τυχὸν ὁ κ. Πικάρ (συνυπουργός, ὡς γνωστὸν τοῦ κ. Κλεμανσώ) λεπτομερεῖας περὶ τῶν λόγων, ὅτινες συνέτρεξαν καὶ τῶν αἰτίων, τὰ ὁποῖα ἐμεσολάβησαν, ὥστε νὰ μὴ δονηθῇ πέρυσιν ἡ Γαλλία νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν δοθείσαν εἰς τὸ Βασιλέα διὰ τοῦ στόματος τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς ὑπόσχεσιν.

ΣΠΟΥΔΑΙΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΧΙΛΜΗ ΠΑΣΣΑ

Καθ' ἀγράφουσιν ἐκ Πόλεως: ὁ Μ. Βεζύρης: τῆς Τουρκίας: Χουτεῖν Χιλμὴ πασσαζόμιλῶν: πρὸς τὸν διευθυντὴν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει: συναδέλφου ἢ «Πρόδοσι» προέβη πρότερον εἰς τὰς ἐξῆς σπουδαίωσιν ἀνακοινώσιν:

«Ἀναγνωρίζω βεβαίως τὸ γεγονός, ὅτι ἡμεῖς οἱ Τούρκοι καὶ αἱ οἱ Ἕλληες: ἔχομεν κοινὰ συμφέροντα, διότι ὁ κίνδυνος, ὅστις μᾶς ἀπειλεῖ, εἶνε κίνδυνος κοινός.»

Ἐν τούτοις ὄχι μόνον οἱ Ἕλληες τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληες τῆς Τουρκίας: δὲν θέλουσι νὰ ἐνοήσωσιν τοῦτο καὶ νὰ δώσωσι εἰς τὴν πολιτικὴν των τὴν ἀνάλογον κατεύθυνσιν.

Γνωρίζετε πολὺ καλὰ ὅτι ὁ κίνδυνος: ὅστις ἀπειλεῖ τὸν Ἑλληνισμόν, προέρχεται ἀπὸ Βορρᾶ.

Ἡ ἀφομοίωσις ἀσφαλῶς θὰ συντελεσθῇ ἐντὸς δύο τοῦ πολὺ πολὺ ἐκτοντατηρίδιον καὶ τότε δὲν θὰ ὀνομάζεσθε πλέον Σπανούδης, ἀλλὰ μίᾳ χερᾷ «Σπανούδωρ».

Αἱ σπουδαίαι αὐταὶ δηλώσεις τοῦ Χιλμὴ πασσα προῦξένθησαν βαθυτάτην αἰσθήσιν.

Αἱ Βουλγαρικαὶ ἐφημερίδες λαμβάνουσαι ἀφορμὴν ἐκ τούτων ἐπιτίθενται δριμύως κατὰ τοῦ Μ. Βεζύρου, ὅστις, λέγουσι, ποδοπατῶν τὸ πρόγραμμα τοῦ Κομιτάτου πρὶ ἀδελφώσεως τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐθνικότητων, διὰ τῶν δηλώσεων αὐτοῦ τούτων παροξύνει ἐπικινδύνωσι τὸν φυλετισμὸν τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλήνων, καίτοι πολὺ καλὰ γνωρίζει ὅτι οἱ ἀληθεῖς Ἕλληες: δὲν εἶνε στοιχείων ὑποκείμενον εἰς Ἑθνοκλήν ἀφομοίωσιν.

Ὁ Χιλμὴ προφανῶς ἐννοεῖ ὡς ὑποκείμενον: εἰς ἀφομοίωσιν τοῦ ὀρθοδόξου Βουλγάρου: καὶ ὀμιλῶν περὶ «κινδύνου ἐκ Βορρᾶ» πρῶτον ὡς κίνδυνον ἀφομοίωσεως τὴν φυσικὴν ἐξέλιξιν τοῦ νὰ προσχωρήσωσι δηλαδὴ οἱ Βούλγαροι Ὀθωμανοὶ εἰς τὴν ἐξαρχίαν καὶ ν' ἀναλάβωσι συνείδησιν ἐθνικῆς: ὑπάρξεως: των.

Ἡ πρόθεσις: λοιπὸν τοῦ Χιλμὴ πασσα—λέγουσι τὰ Βουλγαρικὰ φύλλα—πανεπὶ τείνεται εἰς: ἐν σημείωσι νὰ ἐξεγέρῃ τοῦς Ἕλληνας: κατὰ τῶν ἐν Τουρκίᾳ Βουλγάρων.

Παρ' ὅλην ὅμως τὴν ἐκδηλωθεῖσαν λύ-